

— Skula vit ikki hoyra tey eisini?

Soleiðis spurdi ein áhoyrari á panelfundinum um »Børn før TV« í Norðurlandahúsinum mikukvöldið.

Hann sipaði til teir fyra føroyingarnar í panelinum.

Svarið frá fundarstjóranum var nei. Føroyingarnir í panelinum skuldu ikki hava nakra framløg.

Hvi teir sótu har, fekk fundarfólkið ikki heilt greiðu á.

Føroysku panellutakarnir vóru Petur M. Rasmussen, Jona Henriksen, Steinbjørn B. Jacobsen og Eyðun Joensen.

Bæði Útvarp Føroya og Sjóntvæðingarslagið tóku upp, tá tey trý, Jette Forchhammer, Peter Duelund og Leif

Christensen greiddu frá kanningin, sum nú er komin út í bókini »Børn før TV«.

Kanningarúrslitini blivu her almannakunn-gjörd.

Antin hevur framløg-an verið so góð ella hevur evnið ikki áhuga. Ti bert átta av teimum væl yvir hundrað fundarfólkunum nýttu høvið at spyrja ella koma við viðmerk-ingum.

Og triggir av teimum fyra føroyingunum í panelinum søgdu eisini okkurt.

Men hóast fá sögu sina meining um »Børn før TV«, so kom tó fram, at summi taka kanningarúrslitini við størum fyrivarni. Ein teirra er Ingrid Søndum.

Á panelfundinum mikukvöldið. Ingrid Søndum hevur orðið

Lærari og limur í sjónvarpsnevndini um »Børn før TV«.

— Eg trúgvi hasum ikki!

Fleiri hvukku við, tá tann fyrsti, sum bað um orðið á panelfundinum í Norðurlandahúsinum mikukvöldið, í staðin fyri at spyrja gav Jette Forchhammer av grovfilni.

M.a. fekk Jette Forchhammer at vita, at tøl í bókini »Børn før TV« eru skeiv. Og at innihaldið í bókini yvirhefur er ivasamt.

Tað var Ingrid Søndum, sum kom við hesum atfinningum. Vit hava spurt hana, hvi hon heldur so litið um hetta arbeiðið.

Hon sigur, at her er aftur eitt dømi um, at danir koma upp higar og fortelja okkum alt um okkum.

Hasi fólkini hava ikki innlivað seg í føroysk víðurskipti. Tey koma allarhelst øll trý úr Keyptmannahavn, sum, skiltist á ti, tey sögdu á panelfundinum, er ein kaldur og kyniskur stórbýur, til Føroyar og era eina yvirromantiseraða mynd av føroyingum. Tey finga ta mynd av Føroyum, sum tey vildu hava fram, heldur Ingrid Søndum.

Ikki øll hava tað gott

Av framløguni á panelfundinum kundi tú ikki fáa aðra fatan enn, at tað er eitt perluliv at vera barn í Føroyum.

— Sjálvandi eru tað nógv børn, sum hava tað gott. Men tað eru so sanniliga ikki øll, sigur Ingrid Søndum. Hon sigur, at tey, sum gera slíkar kanningar, eiga at kenna víðurskipti og ikki minst tey fólk, tey ætla at kanna, aðrenn tey gera kanningina. Tey áttu at búð í Føroyum í minst eitt ár.

Ingrid Søndum heldur heldur ikki, at tey hava fingið tey røttu svørini frá børnunum.

— Nógva børn svara, sum tey halda, tey vaksnu vilja hava tey at svara. Tað hevur eisini ávirkað svørini, at tey, sum spurdu, vóru fremmand fyri børnunum.

Ingrid Søndum sigur, at hon heldur m.a. ikki, at 70% av børnunum í Føroyum siggja sjónleik triggjar ella fleiri ferðir um árið. Heldur ikki, at 40% lesa í einari bók um dagin. Hvussu kann tað bera til, tá bókahandlar og bókasøvn bert eru á heilt stóðum, spyr hon.

Saman við føroyskum bólki

Ingrid Søndum hevur eisini eina meining um, hvussi kanningin átti at verið gjörd.

Tey skuldu havt eitt tætt samarbeiði við ein føroyskan bók.

Tey skuldu sjálvandi gjørt alt forarbeiðið, tey hava lærdómin, men tey skuldu sent føroyingarnar út at tosa við bornini. Brúkt føroyska bólkin sum »frontlinju«.

— So høvdu vit møguga fingið eina toluliga mynd, sigur Ingrid Søndum, sum leggur dnet á, at hon hevur vírding fyri kvalifikasjónunum hjá Jette Forchhammer, Peter Duelund og Leif Christensen. Men ikki fyri mátanum, tey hava gjørt hesa kanning.

Annars hevur Ingrid Søndum ikki svønleysar nætur av sjónvarpinum.

— Vit hava yvirlivað danska mentanarkúgan í fleiri hundrað ár. So vit yvirleva nokk eisini 20 tímar av sjónvarpi um vikuna.

Tað er onki afturimóti tí, vit hava yvirlivað.

Ti helt eg tað vera beiskt at sita og hoyra alt

hatta mikukvöldið.

Útlendingar um okkum

Tað er ikki heilt uttan grund, at Ingrid Søndum og fleiri við henni seta stórt spurnartekin við tað, utlendingar skriva um føroyingar.

Hon upplýsir, at Skúlabókasavnslagið setti trý fólk at kanna tiggju utlendskar bókum um Føroyar og føroyingar.

I hesum bókum verða vit gjörd til nakað annað

enn vit eru.

Vit verða ikki lyst sum eitt vanligt, europeiskt samfelag, men sett fram í einari yvirromantiseraðari mynd.

— Vit hava prógvað, at utlendingar vurdura okkum skeivt. Ti eru vit kritisk.

Tú mást fyrst læra teg at tosa málið hjá einum fólk, og vera saman við tí, aðrenn tú fert at skriva um tað, sigur Ingrid Søndum.

hd

— Eri von at tosa við børn

Jette Forchhammer svaraði Ingrid Søndum, at hon, meðan hon gjørdi kanningarnar her í Føroyum, alla tíðina hevði føroyingar við sær. Hetta vóru lærarnir á skúlanum, hon vitjaði, og teir umsettu eisini spurnarbløðini.

— Sjálv spurdi eg børnini á danskom. Og eg má siga, at tey eldi børnini dugdu sera væl danskt, segði Jette Forchhammer.

Máltrupulleikarnir vóru ikki so stórir.

Hon segði, at hon er von at tosa við børn.

— Vit gjørdur eisini nógv fyri at seta okkum inn í føroysk víðurskipti og alt bleiv gjørt í samarbeiði við føroyingar.

Ti haldi eg, at úrslitini, vit hava fingið, eru á heilt rættari leið.

hd

Stjórin á Fiskasøluni bað fútan avhoyra seg

Tá Oyggjatiðindi skrivaðu, at Føroya Fiskasøla hevði snýtt fyri 11 mill. kr., bað stjórin á Fiskasøluni, Birgir Danielsen, gjøgnum sakførara sin, Leif Waagstein, fútan um at avhoyra seg.

— Havi eg bedrigið fyri 11 mill. kr., so skuldi eg avhoyrast, ti so mátti eg helst aftan fyri tremmurnar, segði Birgir Danielsen í Føroya rætti í gjár.

Men fútin helt ikki, tað var neyðugt at avhoyra stjóran.

Hin vegin bleiv Birgir Danielsen avhoyrdur í Føroya rætti í gjár. Ikki sum akærdur, men sum saksøkari. Fiskasølan hevur stevnt Oyggjatiðindum, Isaki Matras og D. P. Danielsen fyrir ærumeiðing.

Birgir Danielsen segði, at í fleiri ár hevur Isaki Matras verið eftir sær og Fiskasøluni við »ofantligari og óðsinnadari« skrivning í Dimmalætting.

— Eg havi ikki lagt í at stevna, ti ein og hvør sær, hvussu langt uti henda skrivning hevur verið.

Men bikarið fleyt yvir, tá Oyggjatiðindi komu við síni grein, har eg beinleiðis verði skuldsættur fyrir at snyta og bedraga, segði Birgir Danielsen, sum eisini fyltist á, at limir í ráfiskanevndini ikki halda tagrnarskyldu sína.

Rættarfundurin helt fram seinnapartin í gjár. Tá skuldu Jógvann Sundstein, Jóan P. Poulsen avhoyrast.

Dómarin væntaði ikki, málið kundi avgreiðast í gjár, so hildið verður fram allarhelst seinnapartin mánakvöldin.

hd

Kom ind og hør hvorfor!